

Brexit ja leevendusmeetmed kokkuleppeta lahkumise puhuks

Kui Ühendkuningriik lahkub Euroopa Liidust kokkuleppeta, mõjutab see kõiki liidu kodanikke ja ettevõtteid. EL on võtnud meetmeid, mis peaksid lepinguta lahkumise mõju leevendama.

Euroopa Liit on korduvalt rõhutanud, et pooldab Ühendkuningriigi korrakohast lahkumist liidust. Ta sõlmis Ühendkuningriigiga väljaastumislepingu, et pooled võiksid mitmesugustes vastastikku kasulikes valdkondades koostööd jätkata. Samas on liit võtnud meetmeid ka Ühendkuningriigi võimaliku leppeta lahkumise tagajärgede leevendamiseks.

Need meetmed ei asenda siiski liitu kuulumise eelseid. Tegemist on ajutiste ühepoolsete meetmetega. Mõned neist jõustuvad ainult juhul, kui ka Ühendkuningriik võtab omalt poolt vastavad meetmed.

Pikaajalised lahendused sõltuvad ELi ja Ühendkuningriigi edasistest läbirääkimistest.

Allpool on esitatud teave meetmete kohta, millega EL valmistub kokkuleppeta Brexitiks.

Viisad

Britid võivad lühikeseks ajaks [siseneda ELi viisata](#), tingimusel, et sama kord kehtib ELi kodanike suhtes, kes reisivad Ühendkuningriiki.

Lennundus

Seitsme kuu jooksul pärast Ühendkuningriigi lahkumist võivad Briti lennuettevõtjad ELi riikidele teenuseid pakkuda, kui ELi ettevõtjad saavad Ühendkuningriigis samad võimalused. Kuna Ühendkuningriik sai aasta algul ajapikendust ja lahkumiskuupäeva lükati edasi, on tehtud uus [ettepanek](#), mis näeb ette eriolukorra meetmete pikendamist.

Raudteeteenused

Raudteeohutuslubade kehtivust pikendatakse, et tagada Ühendkuningriigi ja ELi vaheliste [raudteeteenuste](#) järjepidevus, tingimusel, et Ühendkuningriik vastab samaga.

Maanteetransport

Ühendkuningriigi [kaubaveo- ja bussiettevõtjad](#) võivad osutada Suurbritannia ja ELi vahel [teenuseid](#), kui Ühendkuningriik tagab ELi ettevõtetele samaväärse juurdepääsu.

Sotsiaalkindlustus

ELi kodanikud Ühendkuningriigis ja Ühendkuningriigi kodanikud ELis säilitavad enne Ühendkuningriigi lahkumist omandatud [sotsiaalkindlustushüvitised](#).

Haridus, teadus ja põllumajandus

Briti teadlased, õpilased ja põllumehed peaksid 2020. aastal saama jätkuvalt [ELi toetust](#), mille eelduseks on, et UK panustab jätkuvalt enda osa eelarvesse. Meetme alla kuuluvad programmid Horisont 2020, Erasmus+, ning põllumajandus- ja regionaalpoliitika.

Põhja-lirimaa rahuprotsess

[Põhja-lirimaa kahepoolsete rahuprogrammide](#) rahastamine jätkub vähemalt 2020. aastani, et toetada suure reede kokkuleppega alustatud rahu- ja lepitusprotsessi.

Kalandus

Kui Ühendkuningriik nõustub täieliku vastastikuse juurdepääsuga [püügivetele](#), võivad ettevõtted saada kalastamisloa lihtsa korra alusel. Kvootide vahetamine on endiselt lubatud kuni nende meetmete lõpuni 31. detsembril. Uus [ettepanek](#) näeb ette eriolukorra meetmete pikendamist kogu 2020. aastaks.

Kui Ühendkuningriik sellega ei nõustu, võivad ELi ettevõtjad, kellel Ühendkuningriigi vetes enam kalastada ei lubata, saada Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist hüvitist.

Kaitse

ELi ettevõtjad võivad Ühendkuningriiki endiselt eksportida teatavaid kaupu, mida kasutatakse [tsiviil- ja sõjalisel otstarbel](#).

ELi kodanikud Ühendkuningriigis

Sõltuvalt asjaoludest võib juhtuda, et Ühendkuningriigis elavad ELi kodanikud, kes soovivad sinna jääda, peavad esitama Ühendkuningriigis elavate ELi kodanike püsielanikuks registreerimise programmile taotluse enne 31. detsembril 2020. Üksikasjalikuma ülevaate saamiseks vaadake seda [Ühendkuningriigi valitsuse veebisaiti](#).

Ühendkuningriigi kodanikud ELis

ELis elavad Briti kodanikud peavad pöörduma selle riigi ametiasutuste poole, kus nad elavad, sest kord võib riigiti erineda.

MEETMED, MILLE EUROOPA PARLAMENT JA NÕUKOGU PEAVAD VEEL HEAKS KIITMA

Abi Brexiti tagajärgede leevendamiseks

On tehtud [ettepanek](#), et liikmesriigid, keda Brexit on tõsiselt kahjustanud, võiksid ELi Solidaarsusfondist rahalist abi saada. Ettepanek jõustub siis, kui parlament ja nõukogu selle heaks kiidavad.

Eraldi [ettepaneku](#) kohaselt võiksid ELi töötajad, kes on Brexiti tõttu koondatud, saada toetust Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondist. [Parlament kiitis selle heaks](#) 22. oktoobril.

MÕNES VALDKONNAS POLE ERIMEETMEID KEHTESTATUD

Paljudes valdkondades ei ole kehtestatud mingeid erimeetmeid, millega asendada Ühendkuningriigiga kehtivad suhted juhul, kui kokkuleppele ei jõuta. See võib tähendada lisakulusid ja täiendavate dokumentide täitmist. Selle kohta tasuks oma riigi või piirkonna asutustelt nõu küsida.

Autojuhiloa

Ühe ELi liikmesriigi väljastatud juhilube tunnustavad automaatselt ka teised liikmesriigid. Ühendkuningriigi lahkumise järel see Briti juhilubade suhtes enam ei kehti. ELi kodanikud, kes soovivad Ühendkuningriigis autot juhtida, peavad uurima Ühendkuningriigi ametiasutustelt, kas nende juhiluba kehtib. Britid peavad sedasama kontrollima igas ELi liikmesriigis, kus nad autot juhtida soovivad. Rahvusvahelised juhiload kehtivad nii Ühendkuningriigis kui ka kogu ELis.

Lemmikloomad

ELi lemmikloomapass, mis võimaldab teil koos oma lemmikloomaga mõnda teise ELi riiki reisida, Ühendkuningriigi lahkumise järel seal enam ei kehti. Tõenäoliselt tuleb teil lemmikloomaga liidust Ühendkuningriiki või Ühendkuningriigist liitu reisimiseks täita rohkem dokumente kui seni.

Ravi

ELi eeskirjade kohaselt võivad liidu kodanikud ajutiselt teises liikmesriigis viibides kasutada tervishoiuteenuste saamiseks Euroopa ravikindlustuskaarti. Pärast Ühendkuningriigi lahkumist see kaart seal enam ei kehti. Nii Ühendkuningriiki külastavad ELi kodanikud kui ka britid, kes külastavad ELi riike, peaksid kontrollima, kas nende kindlustus katab ravikulud välismaal. Kui mitte, siis peaksid nad kaaluma erareisikindlustuse võtmist.

Lisateavet Ühendkuningriiki ja Ühendkuningriigist välja reisimise kohta saab [Euroopa Komisjoni veebisaidilt](#).

Euroopa Parlamendi roll

Kõik muud meetmed peale elukohaga seotud eeskirjade jõustuvad üksnes Euroopa Parlamendi heakskiidul.

Kõik kokkulepped, mille EL ja Ühendkuningriik sõlmivad, kaasa arvatud väljaastumisleping ja mis tahes tulevasi suhteid puudutav kokkulepe, võivad jõustuda samuti üksnes pärast parlamendilt heakskiidu saamist.

Järgmised sammud

Ükski ajutine meede ei asenda tegelikke kokkuleppeid. Alles pärast seda, kui Ühendkuningriik on EList lahkunud, saavad EL ja Ühendkuningriik kui kolmas riik asuda oma edasisi suhteid kavandama. Nad võivad otsustada sõlmida kokkulepped koostöö jätkamiseks mitmes vallas, alates kaubandusest ja lõpetades julgeoleku-, rände- ja kaitseküsimustega. Kui Ühendkuningriik ratifitseerib väljaastumislepingule lisatud poliitilise deklaratsiooni, loob see nende suhete üldise raamistiku.

Lisateave

[Euroopa Komisjon rakendab mõningates sektorites kokkuleppeta Brexiti puhuks kavandatud erandolukorra tegevuskava \(19. detsember 2018\)](#)

[Küsimused ja vastused](#)

[Brexitiks valmisoleku veebisait](#)

[Komisjoni teatis, mis käsitleb leppeta Brexiti mõju \(10. aprill 2019\)](#)

[K&V](#)

[Pressiteade: Komisjoni viimane üleskutse kõigile ELi kodanikele ja ettevõtjatele valmistuda](#)

[Ühendkuningriigi väljaastumiseks 31. oktoobril 2019 \(4. september 2019\)](#)

[Brexitiks valmistumise kontroll-leht ELis tegutsevatele ettevõtjatele](#)

[ELi peamiste meetmete ajakava](#)

[Ühendkuningriigi valitsuse veebisait Brexiti valmistumise kohta](#)